

Solbjerg, 14. februar 2022

Til Aarhus Kommune
Kommuneplanafdelingen
Bystrategi
Teknik og Miljø

Høringssvar til Temaplan

OVERSVØMMELSE FRA HAV OG EROSION

Tillæg nr. 119 til Kommuneplan 2017

Aarhus Kommune.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF), Miljøteam Aarhus og Djursland, og Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN) fremsender hermed bemærkninger til Temaplan om OVERSVØMMELSE FRA HAV OG EROSION, Tillæg nr. 119 til Kommuneplan 2017 i Aarhus Kommune.

Vi har igennem den senere tid opmærksomt fulgt det øgede politiske fokus på havnaturens ringe tilstand i Aarhus Bugt, og på mulighederne for at rette op på den alvorlige situation. Og vi har glædet os over de positive udmeldinger, der senest udmøntedes i budgetforliget med midler til at opretholde fokus og fremme bl.a. stenrevsprojekter. Skønt en virkelig afgørende indsats for havmiljø og marin natur i Aarhusbugten fordrer mange flere ambitiøse tiltag og finansiering, så er det dog et væsentligt politisk signal og et skridt i den rigtige retning. Og det er på denne baggrund, at vi med stor interesse har læst temaplanen, idet vi ser en oplagt sammenhæng mellem indsatsen for marin naturgenopretning og indsatsen for en fremtidig bæredygtig kystbeskyttelse i Aarhus Bugt.

Vi er derfor interesserede i at bidrage med ideer til naturmæssigt bæredygtige løsninger på kystbeskyttelse af områder, hvor der er så store materielle værdier på spil, at det ikke umiddelbart skønnes hensigtsmæssigt at tilgodese den naturlige kystdynamik. Således f.eks. området ved Vejlbj Fed.

Vi finder, at temaplanen er højaktuel og vigtig ift. at sætte fokus på en reel udfordring samt pege på løsninger for fremtidigt stigende havvandstand og imødegåelse af oversvømmelser, erosion og øget grundvandsstand i lavbundsområderne.

Netop vedrørende løsningsmuligheder er vi af den opfattelse, at temaplanen med stor fordel kunne have beskrevet virkemidlet barriererev eller stenrev som kystbeskyttelsesforanstaltning.

Stenrev etableret som barriererev ud for kysten rummer et sandt »kinderæg« potentiale. Det giver både bedre biodiversitet, reel fysisk kystbeskyttelse samt reducerer eller fjerner behovet for miljøforstyrrende sandfodring. En meget vigtig funktion for barriererevet er en reduktion i bølgehøjden ved storme, hvorved den fysiske påvirkning/erosion på et dige eller en strand vil blive reduceret væsentligt.

Barriererev kan konstrueres på mange forskellige måder, og designes til lige netop den aktuelle lokalitet, så der kan tages højde for faktorer som strømforhold, sedimentaflejring og evt. lokale ønsker om brug af stranden og kysten, herunder til sejlads. Samtidig er det muligt at optimere revet til biodiversitetsformål, således at der bliver tale om multifunktionelle rev, der også kan hjælpe den pressede havnatur i Aarhus Bugt.

Vi ser derfor gerne, at der i den endelige udgave af temaplanen tilføjes virkemidlet »barriererev«.

Nuværende kystbeskyttelsesaktiviteter:

Sandfodring ud for diget ved Vejlbj Fed foretages med dispensation, ved årlig klappning af sediment fra området ved Egå Havn i en prøveperiode. Denne sandfodring eller rettere klappning, er af konsulentfirmaet COWI vurderet til at have meget begrænset kystbeskyttende effekt ([link til rapport](#)). Til gengæld foregår der en fysisk forstyrrelse hvert eneste år af havbunden og de dyr, der lever nede i havbunden. Det er f.eks. sandorm, børsteorm, muslinger m.v., som er vigtige fødeemner for bugtens fisk, og i særdeleshed de bundlevende fisk som fladfisk, hvis bestand er gået voldsomt tilbage i Aarhus Bugten. I klappnings- og sandfodringstilladelser argumenteres ofte med, at bundfaunaen retableres efter et par år, hvis der er tale om klappning eller fodring med samme materialetype som på den eksisterende bund. Problemet er i dette tilfælde, at den fysiske forstyrrelse foregår hvert år, og klappområdet må derfor forventes af være under permanent fysisk og biologisk forstyrrelse.

I denne sammenhæng bør det nævnes, at det statslige mål om »god økologisk tilstand« for Aarhus Bugt indebærer, at de livsvigtige ålegræsbede genetableres ud til en dybde af mindst ca. 7 meter. Årlige klappninger og sandfodringer i disse lavvandede områder vil således lokalt modarbejde processen frem mod opfyldelse af »god økologisk tilstand« senest i 2027, jvf. Vandområdeplan 2021-2027.

Vi foreslår i stedet, at der tænkes mere langsigtet og naturvenligt ved følgende tiltag:

- 1) Der etableres fysiske strukturer, som barriererev eller [kystbeskyttelse med piletræ](#), som giver en mere permanent og naturvenlig kystbeskyttelse.
- 2) Klappmateriale fra Egå havneområdet bruges i stedet til opfyld i forbindelse med Aarhus Havns eller ReWaters udvidelse, såfremt disse realiseres. Dette reducerer behovet for råstofindvinding ved sandsugning og bidrager således til færre skader på havbunden og det marine liv, og dermed indirekte til opfyldelse af det statslige miljømål om »god økologisk tilstand«.

DSF har for nyligt været i dialog med både Digelaget Vejlbj Fed samt Grundejerforeningen for Vejlbj Fed, og de har begge udtrykt en stor interesse i at sikre de bagvedliggende husværdier, herunder også de kommunale værdier der er på spil ved »Hospitalsgrunden« i Risskov.

Fysiske forandringer som nærværende forslag nr. 1 forudsætter god tid til dialog og inddragelse og faglig fundering. Derfor ønsker vi også, at alternative kystsikringsmetoder bliver beskrevet og formidlet i Temaplan for Oversvømmelse og Erosion, således at der kan arbejdes videre med mulighederne for at gøre brug af disse. Således kan alle træffe beslutninger om kystsikringsmetoderne på et oplyst grundlag.

Erfaringer med barriere-rev som kystbeskyttelse

Der er udenlandske erfaringer, som dokumenterer effekten af naturlige rev ift. kystbeskyttelse, og i Danmark er der lavet stenhøfder parallelt med kysten på f.eks. Anholt, hvor der er en dokumenteret kystbeskyttelseseffekt. Dette ses tydeligt på de to før- og efter billeder på bilag 1 nedenfor.

Desuden er Danmarks Tekniske Universitet, DTU Aqua, i gang med et [forskningsprojekt om Barriere-rev](#), hvor der et sted i Danmark skal placeres et stenrev, som både skal have en optimeret natur- og kystbeskyttelsesmæssig værdi. Erfaringerne fra dette projekt kan med fordel bruges til design af et barriererev ud for de mest erosions-udsatte områder i Aarhus Bugt.

Vi ser frem til en fortsat god dialog om de fremtidige løsninger for naturfremmende kystbeskyttelse.

Med venlig hilsen

Torben Ankjærø
Danmarks Sportsfiskerforbunds repræsentant i Det Grønne Råd, Aarhus Kommune.
Tlf. 60681280
E-mail: ta@sportsfiskerforbundet.dk

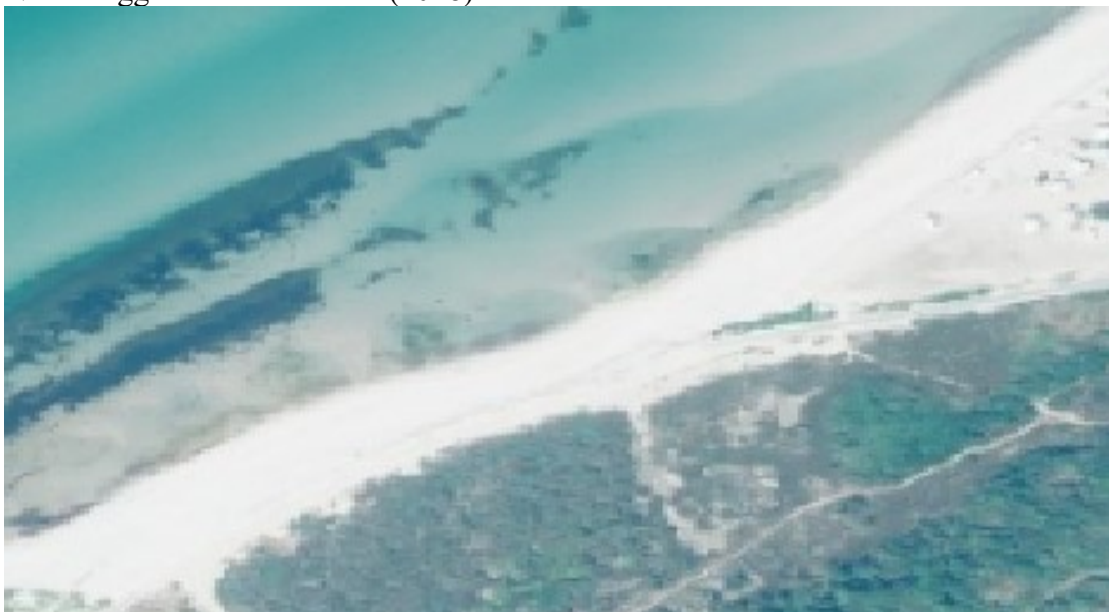
Arne Bager
Natur- og Miljøkoordinator
Danmarks Sportsfiskerforbund, Team Aarhus og Djursland
Mob: 2927 4774
E-mail: kabager@mail.dk

Sebastian Jonshøj
Formand i Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus
Tlf. 6160 3401
E-mail: aarhus@dn.dk

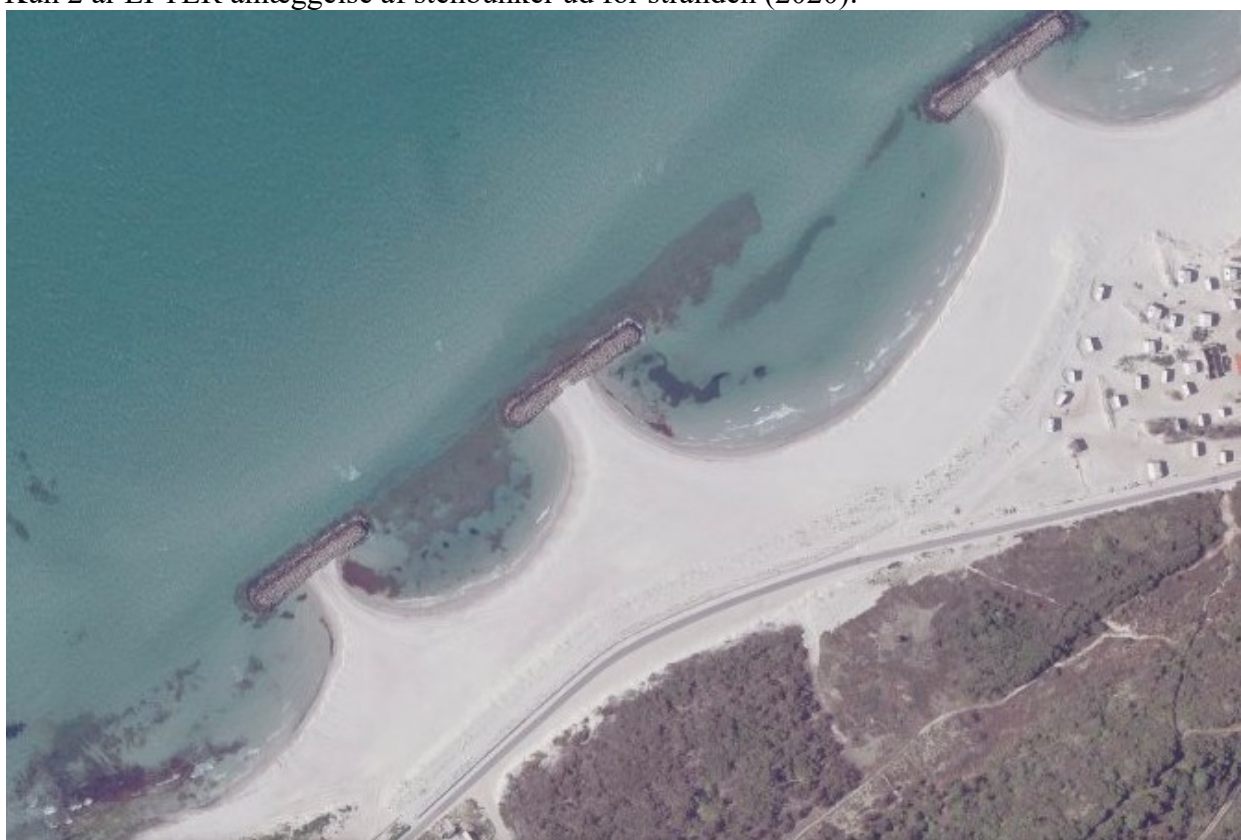
Bilag 1.

Eksempel på stenbunker/rev som kystbeskyttelse ved Anholt:

Før anlæggelse af stenbunker (2018)

Kun 2 år EFTER anlæggelse af stenbunker ud for stranden (2020):

Billede 3:

Her ses, hvor meget stranden er blevet bredere på 2 år (den røde linje er kystlinjen i 2018):
Strandbredde er øget med ca. 20-100m på strækningen.

Et biologisk barriererev vil blive opbygget anderledes og mere naturligt, men kystbeskyttelsesfunktionen vil også være muligt at inkorporere.

